SPLOŠNA BOLNIŠNICA MURSKA SOBOTA
RAKIČAN, Ulica dr. Vrbnjaka 6, 9000 Murska Sobota

Družini prijazno podjetje

LETNIK: 19

MODRI DIRKAČ
HITRE ZDRAVSTVENE NOVICE
DATUM: 21. 6. 2021

Štev. 984

KONEC EPIDEMIJE COVIDA-19

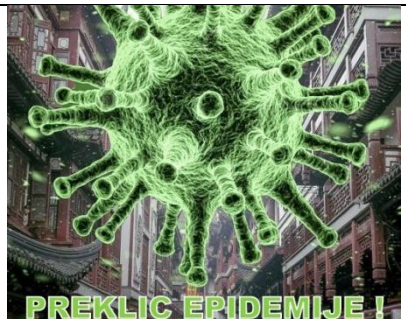

Po izteku epidemije se tudi v zdravstvu vračamo v stare tirnice delovanja, ki pa so ob novih zahtevah vseeno drugačne. Vsem zaposlenim v bolnišnici se vodstvo še enkrat zahvaljuje za predano delo, dobre rešitve in tvorno sodelovanje pri uspešnem premagovanju epidemije. Zmogli smo le skupaj, vsak s svojo odgovorno predanostjo svojemu poslanstvu.

Ob izteku epidemije so pred nami nove zahteve, zato vse zaposlene še naprej, kljub drugačnim delovnim razmeram in zahtevam delovnega procesa, spodbujamo k skupnemu iskanju najboljših rešitev, kolikor so v naši pristojnosti. Vsaka morebitna sprememba mora biti do podrobnosti dorečena, strokovno utemeljena in pospremljena s pozitivno finančno učinkovitostjo, v celoti orientirana v prid ustreznejše obravnave pacientov.

Dokazali smo, da smo sposobni hitrih prilagoditev, zato ostajajmo odprti, dovzetni za argumentirane razprave, brez pogojevanja ali morebitnih poskusov izsiljevanja. Tudi po epidemiji in ob negotovosti nadaljnjega razpletanja dogajanja ostanimo spoštljivi v medsebojni komunikaciji, prijazni in profesionalni do pacientov in uporabnikov naših storitev ter odprti za različne možnosti. Pečat uspešne bolnišnice, ki smo si ga z zavzetim in predanim delom zagotovili vsi skupaj, ohranimo za naprej. V dobro vseh nas zaposlenih, v dobro naših pacientov, za skupen in celovit napredek naše regije.

Prim. asist. Daniel Grabar, dr. med., spec., direktor

ZDRAVSTVENI RAZVOJNI FORUM 2021

Letošnji **Zdravstveni razvojni forum**, ki je osrednji dogodek za menedžment v zdravstvu, je potekal od 17. do 18. junija 2021 v Portorožu. Častni pokrovitelj dogodka je bil predsednik republike Borut Pahor. Rdeča nit foruma je bila **Stabilnost in vzdržnost zdravstvenih sistemov – odgovor na krizo**.

Na konferenci so si predavatelji prizadevali celovito pokriti področje upravljanja in sistemskih rešitev v slovenskem zdravstvu ter podati osnovo za odkrit dialog čim večjemu številu ključnih deležnikov. Z močno mednarodno zasedbo, saj so sodelovali tudi strokovnjaki iz sosednjih držav, je bil forum usmerjen v podajanje predlogov in rešitev za izboljšanje zdravstvenega sistema prihodnosti. V vsebinskih sklopih Stabilnost in vzdržnost, Kakovost in varnost, Kriza kot sito rešitev, Digitalizacija in Kako naprej so domači in tuji strokovnjaki podali izkušnje o spopadanju z epidemijo covida-19 in predlagali rešitve za izboljšanje zdravstvenih sistemov.

Na Zdravstvenem razvojnem forumu so že tretje leto zapored podelili **priznanje najboljše prakse v zdravstvu** z namenom prepoznavanja in prenosa dobrih praks, ki **izstopajo v slovenskem prostoru in imajo dodano vrednost**. Z razpisom želijo organizatorji dodatno spodbujati razvoj in rast dobrih praks in seveda tudi njihovo promocijo, saj pogosto ob vseh negativnih informacijah v zdravstvu ostanejo skrite oz. nepredstavljene.

Razpis najboljše prakse v zdravstvu so pred dvema letoma prvič izvedli v sodelovanju s **Public Health HUB (Hrvaška)**. Razpis je skladen z metodološkimi usmeritvami, ki bodo veljale v naslednji perspektivi za projekte EU in je tako odlična priložnost za

proaktiven pristop k projektom prihodnosti. Ključni merili pri razpisu najboljše prakse v zdravstvu sta **kakovost in varnost v zdravstvu**. Kakovost je nenehno izboljševanje zdravstvene prakse. Stalno izboljševanje kakovosti zdravstvene oskrbe je nujno priporočilo v vsaki zdravstveni praksi. Vrednote zdravstvenih sistemov Evropske unije zajemajo univerzalnost, dostopnost do kakovostne zdravstvene oskrbe, enakopravnost in solidarnost – s ciljem doseči kakovostno, z dokazi podprto, etično in varno zdravstveno oskrbo, ki je osredotočena na pacienta. V razpisu tako nagrajujejo najboljše zdravstvene prakse v slovenskem prostoru, ki v najvišji meri uresničujejo omenjene cilje. Metoda, ki je organizatorje vodila v razpisu, je **model vrednotenja praks v zdravstvu PUB HUB,** razvit v okviru programa PUB HUB Medicinske fakultete Univerze v Zagrebu. V strokovni komisiji za izbor najboljših praks v zdravstvu v slovenskem prostoru sodeluje tudi **prof. dr. Aleksandar Džakula**, Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar, Univerza v Zagrebu, eden izmed snovalcev in razvojnikov modela, ki ima na tem področju obsežne izkušnje.

Med prispelimi nominacijami so v strokovni komisiji izbrali 3 finaliste glede na umeščenost po ravneh zdravstvenega varstva. **Trije izbrani finalisti za priznanje najboljše prakse v zdravstvu 2021 po kriterijih kakovost in varnost v zdravstvu so bili:**

Zdravstveni dom Sevnica s prakso Dostopnost kot temelj kakovosti primarne zdravstvene ravni v ZD Sevnica v luči pandemije covida-19;

Splošna bolnišnica Murska Sobota s prakso **Kadrovski, prostorski in organizacijski izzivi obravnave pacientov v Splošni bolnišnici Murska Sobota v času epidemije covida-19**;

Slovenija-transplant s prakso Darovanje organov v Sloveniji: strokovnost, kakovost, etičnost, solidarnost, vzajemnost.

Po predstavitvah vseh treh praks je sledilo glasovanje udeležencev foruma za najboljšo prakso po njihovem izboru, prislužil si jo je **Zdravstveni dom Sevnica z omogočanjem stalne dostopnosti vsem pacientom kljub epidemiji covida-19**.

Avtorice poslane dobre prakse iz naše bolnišnice so bile **Metka Lipič Baligač, mag. zdrav. nege, Nataša Kreft, mag. zdr.-soc. manag., in doc. dr. Jerneja Farkaš Lainščak, dr. med. Ob tem dosežku in priznanju pa gre zahvala vsem zaposlenim v Splošni bolnišnici Murska Sobota, ki so med obvladovanjem epidemije covida-19 dokazali, da skupaj zmoremo več.**

Mag. Zdenka Gomboc, prof. zdr. vzgoje, koordinatorica sistema vodenja kakovosti,

Doc. dr. Jerneja Farkaš Lainščak, dr. med., vodja raziskovalne dejavnosti

POVRAČILO STROŠKOV PREVOZA NA DELO IN Z DELA

Na podlagi sprejetih aneksov h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev so bile v Uradnem listu RS, št. 88/2021, 3. 6. 2021 objavljene spremembe o povračilih stroškov prevoza na delo in z dela.

Aneksi zdaj določajo, da so javni uslužbenci **primarno upravičeni do povračila stroškov prevoza na delo in z dela v obliki kilometrine v višini 10 % cene** neosvinčenega motornega bencina (95 oktanov) za vsak polni kilometer razdalje.

Izjema od primarnega povračila stroškov prevoza na delo in z dela v obliki kilometrine je, da se javnemu uslužbencu, ki delodajalcu predloži **potrdilo o nakupu imenske mesečne vozovnice za javni potniški promet**, stroški prevoza na delo in z dela povrnejo v višini cene imenske mesečne vozovnice za javni potniški promet.

V skladu s spremembami morajo vsi zaposleni izpolniti novo Izjavo za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela.

V ta namen smo pripravili izpolnjene Izjave za povračilo potnih stroškov za vse zaposlene z izpisi stalnega in začasnega bivališča (iz kadrovske evidence) ter kilometri in izpisi z daljinomera (Googlovi zemljevidi), ki jih bomo predali odgovornim osebam na oddelkih.

Zaposleni izpolnjene izjave pregledajo, označijo in podpišejo ter vrnejo vodjem, ki poskrbijo za vračilo. Če imajo zaposleni izpolnjeno stalno oz. začasno bivališče, obkrožijo stalno oz. začasno, v primeru, da se vozijo iz bivališča, ki ni stalno oz. začasno, izpolnijo naslov, s katerega se vozijo, število kilometrov in priložijo izpis z daljinomera (Googlovi zemljevidi).

Odgovorne osebe na oddelkih poskrbijo za vračilo podpisanih izjav od zaposlenih in jih v najkrajšem možnem času vrnejo na oddelek obračun plač v finančno-računovodsko službo.

Mag. Melita Vratar, preizk. rač., vodja finančno-računovodske službe

POVRAČILO STROŠKOV S STROKOVNIH IZOBRAŽEVANJ

V skladu z zakonodajo se s 1. 6. 2021 odpravljajo varčevalni ukrepi pri povračilu stroškov na službenem potovanju v državi. Tako se znova uvajajo tri vrste dnevnic kot povračilo stroškov prehrane na službenem potovanju v Republiki Sloveniji za tri obroke dnevno, in sicer:

- nad 12 ur v višini 21,39 evra,
- nad 8 do vključno 12 ur v višini 10,68 evra,
- od 6 do vključno 8 ur v višini 5,16 evra.

Aneks tudi določa, da se dnevnica za službeno potovanje v državi nad 12 ur določi za vsak dan službene odsotnosti, v katerem je javni uslužbenec odsoten več kot 12 ur, pri čemer se dan razume kot čas med 00.00 in 24.00. Ne glede na prejšnji stavek javnemu uslužbencu pripada dnevnica tudi, kadar se službeno potovanje začne v prvem dnevu in se brez prekinitve konča v naslednjem dnevu ter traja skupaj več kot 12 ur, vendar v nobenem od obeh dnevov ne traja več kot 12 ur.

Nespremenjena ostaja ureditev za primere, ko ima javni uslužbenec na službenem potovanju poravnano celotno prehrano v ceni druge storitve, ali pa mu prehrano poravna organizator. V tem primeru nima pravice do dnevnice. Če ima javni uslužbenec na službenem potovanju zagotovljene brezplačne obroke, se za zagotovljeni brezplačni zajtrk odšteje 20 odstotkov, za brezplačno kosilo oziroma večerjo pa za vsak obrok 40 odstotkov vrednosti dnevnice. Prav tako ostaja nespremenjena določba, da se dnevnica in regres za prehrano izključujeta.

1. Kilometrina za uporabo lastnega avtomobila za službene namene v državi

Bistvena sprememba pri uporabi lastnega avtomobila v službene namene je višina kilometrine, ki je zdaj **30 odstotkov** cene neosvinčenega motornega bencina (95 oktanov) za prevoženi kilometer.

Uporaba lastnega avtomobila v službene namene je izjemoma mogoča samo na podlagi dogovora med delodajalcem in javnim uslužbencem ali na podlagi potnega naloga, če drugače ni mogoče opraviti službene poti oziroma rednega dela. Če je javnemu uslužbencu v službene namene odobrena uporaba lastnega avtomobila, se mu povrnejo stroški za uporabo lastnega avtomobila v obliki kilometrine na podlagi dogovora ali potnega naloga.

Za obračun kilometrine za uporabo lastnega avtomobila v službene namene se za podatek o ceni neosvinčenega motornega bencina (95 oktanov) uporabi najvišja cena bencina, ki je bila poročana Evropski komisiji za pretekli mesec in jo za vsak mesec sporoči ministrstvo, pristojno za energijo, ministrstvu, pristojnemu za javno upravo, ki jo objavi na svoji spletni strani. Ta cena se uporablja od prvega dne v mesecu, v katerem je bil podatek objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za javno upravo.

2. Dodatno obvestilo in opozorilo

Obveščamo vas, da je treba vlogo za odobritev udeležbe na strokovnem izobraževanju podati tudi v primeru, če je izobraževanje organizirano prek spleta. Pogoj za plačilo kakršnih koli stroškov (kotizacija itn.) v zvezi z izobraževanjem je namreč odobrena vloga vodstva. Vloge za izobraževanje je treba urediti vsaj sedem dni pred izobraževanjem, pri izobraževanju v tujini pa mesec dni prej.

Mag. Melita Vratar, preizk. rač.,
vodja finančno-računovodske službe

3. MEDNARODNI SIMPOZIJ KRONIČNO SRČNO POPUŠČANJE

Sodelavci odseka za kardiologijo smo med začetniki in soorganizatorji mednarodnega simpozija o kroničnem srčnem popuščanju.

Letošnja že tretja izvedba z naslovom Sodobni pristopi in izzivi je potekala 19. 6. 2021 v spletni izvedbi in je ponudila tri sklope predavanj: Akutno srčno popuščanje, Amiloidoza srca, Srčno popuščanje in komorbidnosti. Podroben program je dostopen na spletnem naslovu https://www.ukc-mb.si/strokovna-srečanja/napovednik/19-6-2021-kronično-srčno-popuščanje-sodobni-pristopi-in-izzivi

Tokrat je bila v centru simpozija amiloidoza srca, ki predstavlja vedno bolj pomembno etiologijo srčnega popuščanja. Predstavljeni so bili vidiki ozaveščanja in pravočasne postavitve diagnoze, kjer so pomembni tudi zunajsrčni simptomi in znaki. Diagnostični postopki transitretinske srčne amiloidoze so neinvazivni in tako predstavljajo pomembno prednost pred biopsijo tkiva, tudi srčne mišice, ki je potrebna pri amiloidozi AL (ang. amyloid light-chain amyloidosis). Ob postavitvi diagnoze transtiretinske srčne amiliodoze je bolnika mogoče napotiti v ambulanto Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, kjer ocenijo primernost za zdravljenje z zdravilom tafamidis, ki je

pomembno znižalo umrljivost in obolevnost bolnikov s srčnim popuščanjem. Transtiretinska srčna amiloidoza trenutno spada med bolezni sirote, letno zdravljenje s tafamidisom pa stane nekaj 10000 evrov, zato je trenutna organizacija obravnave amiloidoze ustrezna.

Ob koncu smo udeležence povabili na simpozij v prvem tednu septembra 2021 ob izidu novih smernic Evropskega kardiološkega združenja za obravnavo bolnikov s srčnim popuščanjem. Del smernic bo predstavljen 29. 6. 2021 na kongresu Heart Failure Association v Firencah, celotno besedilo pa avgusta 2021 na virtualnem kongresu Evropskega kardiološkega združenja.

Prof. dr. Mitja Lainščak, dr.med., FESC, FHFA

BALONSKA DILATACIJA AORTNE ZAKLOPKE

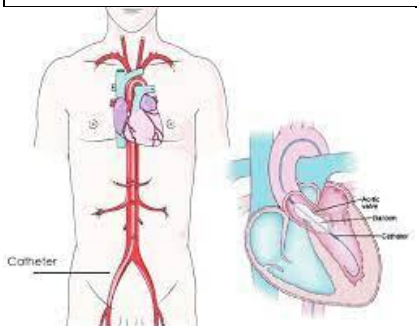

Balonska dilatacija aortne zaklopke (ang. Balloon Aortic Valvuloplasty – BAV) je postopek, pri katerem s pomočjo posebnega balonskega katetra razširimo zoženo aortno zaklopko. Poseg lahko uporabimo kot dokončno zdravljenje ali kot premostitev do zamenjave aortne zaklopke.

V naši bolnišnici je bila zaradi akutnega srčnega popuščanja hospitalizirana bolnica s kritično aortno stenozo; šlo je za kardiogeni šok, ob katerem je bilo kirurško zdravljenje preveč tvegano in je balonska dilatacija predstavljala edino možnost etiološkega zdravljenja aortne stenoze. Po ustrezni pripravi smo poseg opravili 4. 6. 2021 in to je bila prva balonska dilatacija aortne zaklopke v naši bolnišnici. Poseg smo opravili s pomočjo posebnih katetrov, ki smo jih s pristopom prek femoralnih arterij v dimljah po velikih žilah pripeljali do srca. Tak kateter ima na koncu napihljiv balonček, s pomočjo katerega smo nato razširili ustje aortne zaklopke. Poseg je izvedla ekipa za interventno kardiologijo: **Danijel Crnčić, dr. med. spec., dr. Dragan Kovačić, dr. med. spec., Miha Tibaut, dr. med. spec., Blaž Hull, dipl. zn., Andreja Jurša, dipl. zn., Matej Cigut, dipl. zn., Kristijan Valec, dipl. inž. rad., Kaja Budin, dipl. inž. rad., Dejan Perša, dipl. zn.**

Zahvala gre vsem sodelavcem, ki so bili vključeni v obravnavo bolnice, posebej ekipi Oddelka za kirurgijo in Oddelka za anesteziologijo in perioperativno medicino, ki so nam bili v pomoč pri oskrbi po posegu.

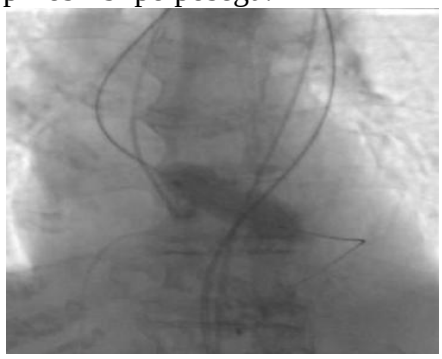

Začetek izvajanja balonske dilatacije aortne zaklopke je pomemben mejnik v razvoju interventne kardiologije v naši bolnišnici. S tem smo razširili naše terapevtske aktivnosti na področje bolezni zaklopk in povečali nabor bolnikov, ki jim lahko omogočimo ustrezno zdravljenje. Hkrati gre za temelj nadaljnjega razvoja interventne kardiologije v smeri perkutane zamenjave aortne zaklopke (ang. Transcatether Aortic Valve Replacement – TAVR), ki vedno bolj nadomešča klasično kirurško zamenjavo aortne zaklopke in so jo pred kratkim začeli izvajati v prvi regionalni bolnišnici v Sloveniji.

Prof. dr. Mitja Lainščak, dr.med. spec.,

Danijel Crnčić, dr.med. spec.

5. SREČANJE PRESEJALNIH CENTROV PROGRAMA DORA

V ponedeljek, 14. 6. 2021, je prek aplikacije Zoom potekalo 5. srečanje presejalnih centrov programov Dora z naslovom Novosti in priporočila v programu Dora.

Vodja programa Dora Metka Lukinovič in glavna inženirka Katja Zauneker sva se udeležili srečanja. Kot vodja programa sem imela predavanje Predstavitev presejalnega centra Dora SBMS.

Metka Lukinovič, inženirka radiologije

15. JUNIJ – MEDNARODNI DAN OZAVEŠČANJA O NASILJU NAD STAREJŠIMI

Ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o nasilju nad starejšimi nas je 15. 6. 2021 obiskala direktorica CSD Pomurje Sandra Fekonja s sodelavkami. Direktorica je predstavila aktivnosti centra ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o nasilju nad starejšimi, sodelavke pa so predstavile plakat, ki ga lahko zasledite v bolnišnici.

Institucionalno nasilje je najbolj neraziskano področje nasilja nad starejšimi ljudmi. O njem lahko govorimo, kadar se nasilje dogaja v institucionalnem okolju, na primer v domovih za starejše, bolnišnicah, zavodih. V razvitih državah je od 4 do 7 % starejših ljudi v institucionalni oskrbi, kar pomeni, da gre za relativno velik delež populacije, ki je izpostavljena potencialnim zlorabam v institucijah.

Pri preprečevanju nasilja na delovnem mestu je treba v vsaki ustanovi proučiti nacionalni preventivni program, smernice in oblikovati specifične programe. Ti naj bi vsebovali: vzpostavitev politike ničelne tolerance do nasilja, ki jo je treba javno objaviti in z njo na vidnih mestih v ustanovi obveščati paciente, svojce, obiskovalce, spodbujati zdravstvene delavce, da prijavljajo nasilne dogodke, oblikovati protokole ukrepanja ob soočenju z nasiljem, omogočiti sodelovanje, usklajevanje s policijo in drugimi pristojnimi službami, razdeliti odgovornost in naloge za izvajanje preventivnega programa, ustanoviti delovno skupino za izvedbo ter spremljanje problematike s predstavniki vodstva in zdravstvenih delavcev, ki se najpogosteje srečujejo z nasiljem.

Vodstvu bolnišnice se zahvaljujem za topli sprejem in sodelovanje.

Darko Horvat, dipl. zn.,
Interni oddelek

ZGODILO SE JE – ta teden

Ponedeljek:

- Gost v radijski oddaji Splošna bolnišnica na Murskem valu je bil prof. dr. Mitja Lainščak, dr. med., spec. interne medicine in spec. kardiologije z vaskularno medicino, tema: Kardiologija v Pomurju, kje smo in kam gremo.

Torek:

- Predstavitev elektronskega temperaturnega lista (knjižnica, V. nadstr. krg. bloka)

Četrtek:

- Predstavitev elektronskega temperaturnega lista (knjižnica, V. nadstr. krg. bloka)

Darja Cigut,
Tajništvo

ZGODILO SE BO – ta teden

Ponedeljek:

- Gostja v radijski oddaji Za zdravje na Murskem valu bo Martina Gjergjek, dipl. m. s., vodja zdravstvene nege na Enoti za covid, tema: Izzivi obravnave pacientov med epidemijo v Splošni bolnišnici Murska Sobota.

Darja Cigut,
Tajništvo

STATISTIČNI PODATKI ZA PREJŠNJI TEDEN	
ŠTEVILO SPP (evid. primeri):	**367**
ŠTEVILO BOD:	**1675**
LEŽALNA DOBA:	**4,10**
ŠT. NOVOROJENČKOV:	**14**
DOJEČE MATERE BOD:	**6**

Sladjana Čerpnjak,
služba ZEPA

Misel

Ena od glavnih stvari teoretičnih raziskav na vsakem področju znanosti je, da odkrijemo tisto točko, s katere vidimo stvari v največji preprostosti.

J. Willard Bibbs

Ureja: Danijela Skledar
Naklada 140 izvodov
Prispevki in delo niso honorirani.
Modri dirkač vam je dosegljiv na naslovu:
http://www.sb-ms.si